

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за дейността на Камарата на архитектите в България (КАБ) за 2025 г.

1. Увод и общ контекст

Камара на архитектите в България (КАБ) е организация със съществено значение както за професионалната общност, така и за обществото като цяло. Тя не е просто браншова структура, а институция, която участва в регулирането на една от най-чувствителните сфери – изграждането на средата, в която живеем.

2025 г. може да се определи като година на преход, но и на ясно очертаване на приоритетите за следващия период. От една страна, това е година на приключване на мандат и избор на ново ръководство, което естествено води до равностметка и пренастройване. От друга страна, външната среда – с нарастващ натиск за дигитализация, сложна нормативна рамка и обществено напрежение около качеството на строителството – поставя КАБ в позиция, в която се изисква по-активна и по-ясна роля.

В този контекст през 2025 г. КАБ постепенно се утвърждава не само като защитник на професионалните интереси на архитектите, но и като активен участник в обществената дебат.

2. Организационен живот и управление

Годината започна с естественото напрежение на отчетно-изборен период. Проведеното през май Общо събрание събра в себе си както формалната част – приемане на отчети и бюджет – така и съществен дебат за посоката на развитие на организацията.

Дискусиите в рамките на събранието показваха, че КАБ е организация с активна вътрешна динамика. Наред с подкрепата за извършеното в предходния мандат, ясно се очертаха и критични гласове – за по-голяма прозрачност, за по-добра комуникация с членовете и за по-осезаеми резултати в ежедневната практика.

Изборът на нов Управителен съвет не променя приетите насоки, а надгражда започнатото. Още на първите заседания на Управителния съвет стана ясно, че ще се запази фокусът върху дигитализацията, нормативната дейност и обществената роля на КАБ. Новите политики са към по-открито управление, по-широка информираност, по-прозрачна дейност. Разширен е значително кръга на информираност в ръководствата на централно и регионално ниво. Създават се база данни с журьори и експерти за участие в конкурси и комисии, като целта е прозрачност, експертност и професионално представителство.

През 2025 г. Управителният съвет проведе **6 заседания**, / по 3 заседания на старото и новото ръководство / което показва сравнително концентриран, но целенасочен ритъм на работа. На тези заседания се разглеждат както текущи административни въпроси, така и стратегически теми – например становища по нормативни актове, позиции към институции и развитие на електронните услуги.

Характерно за новия мандат е и по-ясното структуриране по ресори. Въвеждането на отделен ресор, свързан с дигитализацията и електронното управление заедно с обучението и квалификацията, е показателно за разбирането, че това вече не е второстепенна задача, а ключова функция на организацията през настоящия мандат. Засилена е вътрешната организационна дейност и професионалната дейност с ясно определени ресори, при запазване на нормативната дейност, която е постоянен приоритет на КАБ.

КАБ през настоящия мандат залага на информираността на членовете, чрез официалния сайт който да се превърне в активна дигитална среда за общуване. Една от първите стъпки бе нов раздел „История на законодателството“, който подрежда нормативната рамка в сектора исторически. Предстои пълна актуализация на информацията, включително наши представители, в експертни съвети във всички общини, работни групи, представители в различни ведомства и др.

3. Публична активност и институционално поведение

Една от най-отличителните характеристики на дейността на КАБ през 2025 г. е нейната по-висока публична активност спрямо предходни периоди. Това се вижда както в броя на публикациите, така и в разнообразието на темите, по които организацията ни заема позиция.

През годината КАБ публикува приблизително между 120 и 150 новини, становища и съобщения. Зад тези числа стои активна комуникация – не просто информиране, а участие в текущи процеси и дебати.

Особено характерен е начинът, по който КАБ използва официалната кореспонденция като инструмент за влияние. През 2025 г. са изпратени редица писма и становища до ключови институции. Например:

- През юли КАБ изпрати писмо до Министерството на регионалното развитие и благоустройството с искане за уеднаквяване на практиките по прилагане на ЗУТ и Наредба №7. Впоследствие министерството публикува указания, което може да се разглежда като реален резултат от тази инициатива.
- В друго направление КАБ адресира проблеми, свързани с процедурите на МОСВ и регионалните инспекции, като изтъкна, че сложните и продължителни съгласувания забавят инвестиционния процес.
- Паралелно с това КАБ участва и в местни процеси, като дава становища по промени в наредби на Столична община, включително относно таксите за административни услуги.

Тези примери показват, че КАБ не се ограничава до вътрешна дейност, а системно се намесва в институционалната среда.

4. Публични казуси и медийно присъствие

Най-голям обществен отзвук през 2025 г. предизвикаха конкретни казуси, в които КАБ заема ясна и често критична позиция.

Най-значимият от тях е свързан с обществена поръчка за инженеринг в Пловдив. Регионалната колегия и КАБ като организация зае твърда позиция срещу процедурата, като я определи като порочна. След съдебно обжалване Върховен административен съд отмени поръчката окончателно.

Случаят получи широко медийно отразяване, включително чрез Българска телеграфна агенция, и се превръща в пример за това как професионална организация може да повлияе реално върху публични процеси.

Освен този казус, внимание привличат и публикации, свързани с:

- забавяния в административните процедури;
- проблеми в съгласувателните режими;
- необходимостта от реформи в устройственото планиране.

Наблюдава се тенденция: най-голям интерес предизвикват темите, в които има конфликт или ясно изразена позиция към институции.

5. Дигитализация – между стратегия и реалност

Дигитализацията е една от най-често заявяваните цели на КАБ през 2025 г. и безспорно представлява стратегически приоритет.

През годината организацията ни разширява възможностите за електронни услуги – включително кандидатстване за правоспособност, издаване на удостоверения и други административни дейности. КАБ е интегрирана в държавния портал за електронно управление, което е важна стъпка към институционализиране на дигиталния достъп.

Паралелно с това се работи по вътрешни системи – електронна деловодна среда, дигитални регистри и бази данни с експерти. Електронната деловодната система е въведена в централно управление и РК София-град, което осигурява дигитален архив и проследимост на преписките и кореспонденцията. Работи се по въвеждането на системата в останалите по-големи колегии, като първи етап.

Въпреки тези усилия обаче се забелязва известно разминаване между заявените цели и реалното усещане на членовете. Част от архитектите възприемат процеса като по-бавен от очакваното. Причините вероятно са комплексни – както технически, така и организационни.

Това поставя дигитализацията в интересна позиция: тя е едновременно най-голямото постижение и едно от основните предизвикателства пред КАБ.

6. Професионална защита и обществени поръчки

Ако има направление, в което КАБ постига най-видими резултати през 2025 г., това е защитата на професионалните стандарти, особено в контекста на обществените поръчки.

Организацията последователно критикува практиката на инженеринга (съвместяване на проектиране и строителство), като изтъква, че тя води до компромиси в качеството.

Съдебният успех в Пловдив затвърждава тази линия и дава силен сигнал към институциите. По този начин КАБ не само защитава интересите на архитектите, но и поставя въпроса за качеството на публичните инвестиции.

Тази дейност е особено важна, защото именно тук КАБ най-ясно успява да съчетае професионалния и обществения интерес.

7. Вътрешна среда и нагласи

Вътрешната картина в КАБ през 2025 г. е многопластова. От една страна, се наблюдава стремеж към модернизация, по-добра организация и повишаване на експертността. От друга страна, съществуват и критични нагласи.

Основните очаквания на архитектите са свързани с:

- намаляване на административната тежест;
- по-добра защита на професията;
- по-конкретни ползи в ежедневноната практика.

Същевременно в рамките на Вътрешните дебати се виждат и напрежения, свързани с процедурни въпроси и управление. Това е нормално за организация с голям брой членове, но показва нужда от по-добра вътрешна комуникация.

8. Обществено възприятие

От гледна точка на обществото КАБ постепенно изгражда образ на експертна организация, която има позиция по важни теми. Най-силно това се усеща при казуси, свързани с обществени поръчки и публични сгради.

В същото време обаче остава известно разстояние между експертния език на КАБ и разбирането на широката публика. Част от комуникацията е насочена основно към професионалната общност, което ограничава общественото въздействие. За постигане на целите КАБ се нуждае от много по-

активно участие в медийното пространство, но участие изградено и структурирано професионално с ясни послания изразени на достъпен език за обществото.

9. Обобщение и изводи

2025 г. може да бъде описана като година на активност, структуриране и постепенно разширяване на влиянието на КАБ.

Организацията показва:

- висока степен на публична ангажираност;
- способност да влияе върху институции;
- ясна стратегическа ориентация към дигитализация.

В същото време остават предизвикателства:

- необходимост от по-бързи и видими резултати;
 - подобряване на комуникацията;
 - по-силна връзка с ежедневните проблеми на членовете.
-

10. Заключение

През 2025 г. Камарата на архитектите в България се утвърждава като **активен участник в професионалния и обществен живот**, а не просто като регулаторен орган.

Най-голямото ѝ постижение е, че успява да излезе от рамката на вътрешна организация и да се позиционира като фактор в публичните процеси.

Най-голямото предизвикателство остава превръщането на тази активност в **осезаеми, ежедневни ползи** за архитектите и по-ясно разбираеми резултати за обществото.

Уважаеми колеги, каква Камара на архитектите в България искаме ще зависи изцяло от нас и нашите решения.

арх. Борислав Владимиров

Председател на УС на КАБ